

11. Шкідливі та небезпечні виробничі чинники на спиртовому заводі

Петро Породько, Владислав Ковбич, Євтушенко Ольга
Національний університет харчових технологій, Київ, Україна

Вступ. Спиртова промисловість – одна із значних технічно розвинених галузей в Україні. Підприємства цієї галузі характеризуються досить складним технологічним обладнанням (загальний рівень механізації в основному виробництві складає більше 90%) і фізико-хімічними процесами, а також шкідливими та небезпечними умовами праці [1].

Матеріали і методи. Під час проведення досліджень у роботі застосовано метод статистичного аналізу нещасних випадків та проаналізовано етапи виробничого процесу на спиртовому заводі. Метою дослідження є ідентифікація небезпечних виробничих чинників спиртового виробництва, які негативно впливають на здоров'я виробничого персоналу, що може призвести до травматизму та професійних захворювань.

Результати та обговорення. Проаналізувавши причини виробничого травматизму під час процесу виробництва спирту встановлено, що найбільш травмонезбезпечні групи професій на спиртових заводах є: оператор-котельні (18 %), оператор спиртової колони (17 %), бродильщик (15 %), варщик (12 %), дробильщик (11 %), хімік-лаборант (9 %), слюсар (9 %), солодовщик (7 %), інші (2 %). Стосовно основних небезпечних та шкідливих чинників під час технологічного процесу: при прийманні сировини та її підготовці виділяється багато пилу, що може чинити різноманітну негативну дію на організм працівників та може бути причиною аварійних ситуацій; подрібнення сировини супроводжується: підвищеною вологістю і запиленістю повітря; електричним струмом при замиканні його на корпус устаткування; у процесі розварювання сировини: підвищений тиск в апаратах та комунікаціях, підвищена температура поверхні устаткування та трубопроводів, електричний струм при замиканні його на корпус устаткування; гаряча маса, пара тощо; під час процесу приготування розчинів поживних середовищ і солей: підвищена температура поверхні устаткування, підвищена загазованість повітря робочої зони парами шкідливих речовин, які викликають подразнення слизової оболонки та шкіри (діамоній-фосфат, хлор), небезпечність отруєння (сечовина, сірчана кислота, соляна кислота), важкі опіки (їдкий натр) тощо.

Висновки. Під час технологічного процесу на спиртовому заводі присутні шкідливі та небезпечні виробничі чинники, які можуть призвести до травмування виробничого персоналу, тому невід'ємною умовою профілактики виробничого травматизму є навчання, своєчасне та в повному обсязі проведення інструктажів на робочих місцях, перевірка знань з охорони праці всіх професійних груп включаючи керівників та фахівців виробництва.

Література

1. Українець А.І., Шиян П.Л., Сизько В.Б. та ін. (2006), Сучасне обладнання для виробництва спирту етилового харчового та технічного. *Колега НУХТ*, 6(8), с. 67-69.
2. Правила безпеки для спиртового та лікєро-горілочного виробництва: НПАОП 15.9-1.11-97. – [Чинний від 1997-04-22]. – К.: *Держнаглядохоронпраці України*, 1997. – 224 с. – (Нормативно-правові акти з охорони праці).
3. Olga Evtushenko, Alina Siryk, Petro Porodko (2016), Development of the occupational safety in the food industry with regard for the risk-based approach, *Ukrainian Food Journal*, 5(1), pp. 174-185.